

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Det hållbara arbetslaget - Samspel och självledarskap i förskolan

av Camilla Vahlberg

REFLEKTIONSFRÅGOR KAPITEL 1

Reflektera över samarbete och samspel

Varför är vi en grupp som består just av det här antalet?

Vad är vårt gemensamma uppdrag?

Vad gör vi som hindrar eller gynnar vårt samspel?

Hur beskriver vi våra relationer i arbetslaget och på vår förskola (varma/kyliga, tillit/misstro, avslappnade/spända, nära/distans)?

Vad kan vi göra för att förbättra relationerna i vårt arbetslag eller på vår förskola?

Vad gör en god kollega i samarbetet på vår avdelning/på vår förskola?

Vad kännetecknar ett bra arbetslag för oss?

Hur bidrar vi till att skapa en lärande organisation på vår förskola?

Hur kan vi underlätta för varandra som kollegor på förskolan för att gynna en smidig grupputvecklingsprocess när vi byter arbetslag?

Hur tar vi kollegor hand om varandra när nya arbetslag skapas?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Det hållbara arbetslaget - Samspel och självledarskap i förskolan

av Camilla Vahlberg

REFLEKTIONSFRÅGOR KAPITEL 2

Reflektera över den verbala kommunikationen

Varför ska vi kommunicera med varandra?

Vad är god och professionell kommunikation hos oss? Varför och hur märks det?

Hur skiljer vi på privat och professionell kommunikation?

Vilka störningar har vi när vi kommunicerar? Hur minskar vi dem?

När vi kommunicerar: Vad finns det som redan fungerar bra?
Vad finns det som fungerar mindre bra? Vad ska vi fortsätta med, sluta med och börja med i vår kommunikation?

När använder vi oss av dialog, diskussion och debatt?

Hur lyssnar vi på varandra?

På vilket sätt hjälper vår kommunikation oss att komma närmare målen?

Vad kommunicerar vi om? Vilket innehåll och fokus hörs?

Vad förstärker vi och vad osynliggör vi i vår kommunikation?

Hur kommunicerar vi och hur fördelar vi talutrymmet på våra möten?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Det hållbara arbetslaget - Samspel och självledarskap i förskolan

av Camilla Vahlberg

REFLEKTIONSFRÅGOR KAPITEL 3

Reflektera över självledarskap

Vilka tankar upptar vårt fokus under vår arbetsdag?

När känner vi oss som offer i vårt arbetslag? Hur kan vi göra för att i stället bli aktörer i sådana situationer?

Hur förhåller vi oss i samspel med andra utifrån det fundamentala attributionsfelet?

I vilka sammanhang använder vi oss av det fundamentala attributionsfelet?

Vad pratar vi om, och därmed förstärker, under vår arbetsdag på förskolan?

Vad väljer vi i arbetslaget att uppmärksamma i vår sociala kommunikation under en dag på förskolan? Vad väljer vi att höra, vad väljer vi att rikta blickarna mot, vad väljer vi att tänka och vad väljer vi att känna?

Hur påverkar vårt självledarskap vår hälsa, vårt välmående och vår professionsutveckling?

Vad behöver vi fortsätta med, sluta med eller börja med?

Vilken balans mellan villkorlig och ovillkorlig uppmärksamhet har vi i vårt samspel?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Det hållbara arbetslaget - Samspel och självledarskap i förskolan

av Camilla Vahlberg

REFLEKTIONSFRÅGOR KAPITEL 4

Reflektera över självkänedom

Vad är våra "varför", som gör att vi arbetar med det vi gör och just här?

Vilka kompetenser har vi i vårt arbetslag?

Hur skiljer vi i arbetslaget på privata och professionella värderingar när vi samarbetar och samsplar?

Hur säkerställer vi att det är de professionella värderingarna som får utrymme i vårt arbetslag?

Vi kan underlätta vårt samspel genom att vidga det öppna fältet i Johari-fönster. Vilken värdefull information har vi, som vi behöver dela med oss av till varandra?

Hur upplever vi att vi som kollegor och arbetslag påverkar varandras hälsa, samspel och kvalitet i yrkesutövandet?

Vad är det som gör oss till ett värdefullt arbetslag för förskolan som helhet? Hur visar det sig? Vad uppskattar andra arbetslag hos oss som arbetslag?

Hur vill vi vara som grupp? Hur tar vi oss dit?

Hur hjälper vi varandra att upprätthålla respektfullt bemötande, även när vi utmanas?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Det hållbara arbetslaget - Samspel och självledarskap i förskolan

av Camilla Vahlberg

REFLEKTIONSFRÅGOR KAPITEL 5

Reflektera över det hälsofrämjande förhållningssättet

Hur upplever vi som arbetslag kasam, det vill säga en känsla av sammanhang, i vårt professionsutövande?

Hur upplever vi respektive del av kasam (begriplighet, hanterbarhet eller meningsfullhet)?

På vilket sätt känner var och en av oss behövd och efterfrågad i vårt arbetslag?

När har vi som arbetslag ett salutogent perspektiv på det som sker i vårt samarbete och samspel på förskolan?

När har vi som arbetslag ett patogent perspektiv på det som sker i vårt samarbete och samspel på förskolan?

Vad vill vi ska utmärka vårt förhållningssätt till varandra på förskolan?

Hur skapar vi goda relationer på vår förskola?

Hur stödjer vi varandra för att kunna utföra uppdraget på bästa möjliga sätt?

Hur upplever vi vår resiliens vid plötsliga förändringar eller situationer?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Det hållbara arbetslaget - Samspel och självledarskap i förskolan

av Camilla Vahlberg

REFLEKTIONSFRÅGOR KAPITEL 6

Reflektera över stress och psykisk ohälsa

Vilka stressorer i vårt yrke kan vi se som bidrar till stressupplevelser i arbetslaget?

Vilka stressorer orsakas av faktiska förutsättningar som vi inte kan påverka?

Vilka stressorer skapas av oss i arbetslaget eller av andra på förskolan?

Hur skapar vi i arbetslaget en balans mellan krav och förmåga? Om vi upplever obalans – vad kan vi förändra för att skapa en bättre balans mellan psykisk arbetsbelastning och återhämtning?

I vilka sammanhang finns det ett glapp mellan en faktisk verklighet och en önskad/tänkt verklighet i vårt yrkesutövande? Hur gör vi för att minska glappet i de sammanhangen?

När hjälper respektive stjärper vår struktur oss i arbetslaget?

Hur säkerställer vi att vårt förhållningssätt gentemot barnen genomsyras av etik och respekt för barnen, så att inte barnen påverkas negativt när vi upplever stress?

När är vårt arbete utfört på ett tillräckligt bra sätt?

Hur tonar vi in de barn och vuxna vi möter utifrån deras upplevelser av stress?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Det hållbara arbetslaget - Samspel och självledarskap i förskolan

av Camilla Vahlberg

REFLEKTIONSFRÅGOR KAPITEL 7

Reflektera över konflikthantering

Vad är en konflikt för oss?

När uppstår en konflikt, enligt oss?

Vad lockar ordet konflikt fram för känslor hos oss i arbetslaget?

Vilka mötestillfällen och andra arenor finns för att hantera och lösa konflikter?

Vad känner vi i arbetslaget igen oss i hos Wilma, Fatima och Gunnel, individuellt och som arbetslag vid konflikter?

Hur beskriver vi vår förskolas konfliktlösningspotential?

Vilka spelregler ska vi ha när vi löser konflikter? Varför?

Vilka strategier har vi för att tidigt upptäcka konflikter så att de slipper bli stora?

Hur kan vi träna på konfliktlösning och konflikthantering?

Vilket förhållningssätt ska vi ha till varandra när konflikter uppstår i vårt samarbete?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Det hållbara arbetslaget - Samspel och självledarskap i förskolan av Camilla Vahlberg

REFLEKTIONSFRÅGOR KAPITEL 8

Reflektera över feedback

På vilket sätt använder vi oss av feedback i dagsläget?

Vilka är våra styrkor och svagheter i att ge positiv feedback?

Vilka är våra styrkor och svagheter i att ge feedback som kan uppfattas som kritisk eller utmanande?

Vilka steg på feedbacktrappan finns representerade när vi tar emot feedback i vårt arbetslag?

Vilken feedback hörs i vår kommunikation?

Vad kännetecknar vår kommunikation när vi använder oss av feedback?

I vilka delar av vårt samspel är det värdefullt att använda feedback för att vårt arbetslag ska fortsätta att utvecklas?

Vad ska vi ha för utgångspunkter när vi använder oss av feedback?

